

[B] **WEL GEVAT, NIET GENUANCEERD.
DERK-JAN EPPINK OVER EUROPA**

Derk-Jan Eppink werd in juni 2009 voor Lijst Dedecker verkozen in het Europees Parlement. Als ultraliberaal zit hij daar in de fractie van Conservatieven en Hervormers, een groep die is gevormd rond de Britse Conservatieven. Er zit ook merkwaardig volk uit Oost-Europa in die fractie, met standpunten die extreem-nationalistisch zijn en niet bepaald homovriendelijk. Wat hen verenigt, is de afkeer van een sterk en federaal Europa. Om die reden kon Eppink moeilyk aansluiten bij de liberale fractie, zeker nadat die Guy Verhofstadt tot haar voorzitter had verkozen.

Als het over Europa gaat, verschillen Eppink en Verhofstadt op nagenoeg elk punt van mening. De ondertitel van *De toren van Babel, Pleidooi voor een Verenigd Europa van Staten*, is trouwens een expliciete sneer naar het project dat Verhofstadt enkele jaren geleden lanceerde: de *Verenigde Staten van Europa*.

Ik lees Eppink graag. Ik moet er geregeld hardop bij lachen. Dat komt omdat hij op een bijzonder geestige manier schrijft, en dat is in dit boek niet anders. De vergelijking van de Belgische met de Britse Europapolitiek is hilarisch, gevat en herkenbaar. Hij vertelt over ernstige politiek op een komische manier, waardoor hij altijd de aandacht houdt. Er zouden meer boeken over Europa moeten verschijnen die op zo'n spitse wijze verhalen over wat er rond het Schumanplein allemaal aan de gang is.

Maar soms moet ik ook lachen om Eppink, omdat zijn betoog bijwijlen een absurde vlucht neemt.

Ik vraag me dan telkens af of hij dat ook oprecht meent. Of is het hem te doen om het imago van de jofele rebel met de foute standpunten, omdat dit electorale sympathie losweekt bij abonnees van de krant *Het Laatste Nieuws*? Het is leuk om te lezen dat er in Kopenhagen, tijdens de klimaattop in 2009, een ngo-betoging tegen *global warming* werd afgelast wegens de koude. Maar het wordt zorgelijk wanneer hij dit als ernstig argument gebruikt om de opwarming van de aarde ter discussie te stellen en daarmee ook de voortrekkersrol die de Europese Unie in die kwestie wil spelen. Eppink vertelt likkebaardend over de fouten in een belangrijk rapport over klimaatverandering, maar zegt er

David Cerny, *Entropa*, 2009.

niet bij dat dit de consensus onder ernstige wetenschappers nooit deed wankelen.

Eigenlijk ziet Eppink de Europese politiek als een soort complot van groene snuiters, socialisten, vakbonden en wereldvreemde liefhebbers van de multiculturele samenleving. De groene beweging is volgens hem de sterkste lobby in Brussel. De sukkelaars die het bedrijfsleven en andere kapitaalkrachtige groepen verdedigen, komen er niet aan te pas of moeten het hoofd buigen zodra Greenpeace in actie komt. Europese integratie is vandaag min of meer een communistisch project voor Eppink, en hij laat niet na om af en toe te verwijzen naar onguur volk uit de Russische geschiedenis van de twintigste eeuw.

Europese sociale en milieuregels ziet hij niet als garanties voor welzijn, maar als belemmeringen voor het vrije ondernemerschap. Chemische bedrijven moeten volgens Eppink veel te zware regels volgen om aan te tonen dat hun producten veilig zijn. Wellicht veroorzaken sommige chemicaliën kanker en ander onheil. Wetenschappers die er veel verstand van hebben, schreven daar dikke rapporten over. Is het dan werkelijk een gek idee om die stoffen eerst grondig te testen op kosten van de ondernemers die er later fraaie winsten mee zullen maken?

Ondanks de humor is *De toren van Babel* haast nooit relativerend. Het is in essentie een

pessimistisch boek. Voor Eppink is het Europese ideaal verbureaucratiseerd. Europa wordt een museum dat naar de periferie van de wereld kwakkelt. De beleidsmakers zijn zo begaan met het streven naar gelijkheid dat de vrijheid verloren gaat. Die vrijheid, motor van economische groei, is er nog wel op andere plekken in de wereld. De Unie verliest zichzelf volgens Eppink in micromanagement: het regelen van pietluttigheden. Europese regels over consumentenbescherming zijn inderdaad gedetailleerd. Een recent voorbeeld is de speelgoedrichtlijn, die strakke voorschriften oplegt aan bedrijven als Ferrero Rocher, de voedingsgigant die het fameuze Kinder Surprise-ei op de markt brengt. Het is makkelijk om die regels te ridiculiseren: waarom moet Europa per se chocolade-eieren reglementeren? Maar meestal is er wel een goede reden, in dit geval de dood van enkele kinderen die zich verslikten in het speelgoed binnen in het ei. Al lang voor Obama er aan de macht kwam, besloten de federale autoriteiten in de Verenigde Staten overigens om de verkoop van datzelfde ei in Amerika te verbieden. Amerika verbiedt, Europa reglementeert, en daar wordt Eppink zenuwachtig van.

Eppink voelt zich een beetje alleen, daar in dat Europese Parlement waar haast alle fracties onophoudelijk ijveren voor meer regels op Europees niveau. De drift om het eigen (dus Europese)

actierrein te vergroten, is zeker merkbaar bij instellingen als de commissie of het parlement. Eppink wijst er terecht op dat de macht van dat parlement vandaag veel groter is dan vaak wordt gedacht. De Europese instellingen hebben last van politieke obesitas. Daarom, aldus Eppink, is het tijd voor een vermageringskuur.

Eppink is niet tegen Europese integratie, zolang die beperkt blijft tot enkele kerntaken (welke?) en geen rem zet op de activiteiten van het bedrijfsleven. Hij noemt zichzelf geen euroscepticus, maar *De toren van Babel* ademt wel permanente scepsis uit tegenover de Europese integratie van vandaag. Het boek is echter leuker om te lezen en ideologisch beter onderbouwd dan de klassieke eurosceptische literatuur, die smeulige schandalen aaneenbreidt of afglijdt naar een racistisch pamflet tegen Turkse toetreding (daar zwijgt Eppink over, want het thema is een bron van grote onenigheid binnen de eigen fractie).

Het is goed dat Eppink in het Europees Parlement zit. Zijn visie op de Europese politiek heeft in Vlaanderen meer aanhang dan het huidige electorale gewicht van Lijst Dedecker doet vermoeden. Genuanceerd kan men zijn boek natuurlijk niet noemen. Hij belicht altijd maar één kant van de medaille, waardoor de zaken hun juiste proportie verliezen. Het hoofdstuk over het Europese budget ademt zijn liberale allergie uit tegenover een Europese belasting. Maar hij zegt niet dat dit budget staat voor amper 1 procent van het totale Europese bbp terwijl landen over het algemeen werken met een budget van 33 à 55 procent van hun bbp.

Als politicus is Eppink natuurlijk niet verplicht om naast het 'enerzijds' ook het 'anderzijds' te plaatsen. Dat moeten zijn politieke tegenstanders maar doen. Als ze dat op een even gevatte en geestige manier kunnen, dan worden de debatten over de Europese politiek voortaan niet alleen spits maar ook plezierig om te volgen.

HENDRIK VOS

DERK-JAN EPPINK, *De toren van Babel staat in Brussel. Pleidooi voor een Verenigd Europa van Staten*, Lannoo, Tielt, 2010, 176 p.